

zaaknummer 2011 T297(4)

30 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klacht van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[Naam],
geboren op [Datum],
wonende te [Plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

[Naam],
geboren op [Datum], overleden,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven van [Jaar] tot [Jaar] kapelaan te [Plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 9 maart 2012. Op 25 april 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mgr.dr.s. [naam], Bisschop van 's Hertogenbosch.

Op 5 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner de heer [Naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Gijn voornoemd.

Namens het Bisdom is verschenen mgr. drs. [naam] voornoemd en de heer [naam], juridisch adviseur van het bisdom 's Hertogenbosch.

Op 16 november 2012 is nog, zoals ter zitting afgesproken, een e-mailbericht met bijlagen binnengekomen van mr. Van Gijn, waarvan zij aan het bisdom rechtstreeks een kopie heeft gezonden.

2. De klacht

2.1. Klager stelt dat hij in de periode van [Jaar] tot [Jaar] bijna dagelijks door aangeklaagde seksueel is misbruikt.

Aangeklaagde was kapelaan in de parochie [Naam] te [Plaats]. In [Jaar] brandde de kerk af en werd de mis in een noodgebouw opgedragen. Aangeklaagde deed 's morgens en

's avonds de mis in het noodgebouw en klager diende bijna als enige misdienaar en in ieder geval altijd in zijn eentje de avondmis. Klager diende ook wel de ochtendmissen en zelfs onder schooltijd was klager misdienaar bij begrafenissen en huwelijken. Aangeklaagde vergreep zich iedere dag aan klager. Klager moest na de mis aangeklaagde masturberen in de sacristie. Klager heeft de herinnering dat aangeklaagde tijdens de avondmis vaak dronken was en maar wat brabbelde. Ook moest klager meer wijn dan water in de kelk gieten. Klager denkt dat aangeklaagde dankbaar misbruik heeft gemaakt van de naïviteit van klager en vooral ook van de verwardheid van klager, na het traumatische overlijden van zijn zusje in [Jaar].

2.2 Klager heeft nooit met iemand kunnen praten over het seksueel misbruik dat hem is aangedaan. Omdat het op school niet goed ging, heeft klager altijd in de horeca gewerkt. Klager weet sinds zijn negentiende dat hij homo is en hij heeft hierdoor tot zijn verdriet het contact met zijn broers verloren. Klager heeft 35 jaar een vaste relatie. In [Jaar] werd bekend dat klager HIV besmet is en hij wordt daarvoor al [aantal] jaar behandeld met het medicijn Atripla. Van dit medicijn is bekend dat het veel bijwerkingen heeft, zoals nachtmerries en psychische klachten. Klager beleeft in zijn nachtmerries telkens weer het seksueel misbruik.

2.3 Klager is in behandeling bij de GGZ in [Plaats] en hij was dit al voordat het misbruik in de media zoveel aandacht kreeg. Klager heeft een verklaring van zijn behandelend therapeut [Naam] overgelegd, waaruit in algemene bewoordingen blijkt dat klager last heeft van het seksueel misbruik in het verleden.

Klager heeft al dertig jaar dezelfde huisarts. Na de zitting heeft [Naam] op 16 november 2012 een verklaring van de huisarts van klager overgelegd, waarin de huisarts aangeeft dat hij klager op 29 april 2010 heeft verwezen naar de GGZ in verband met trauma's uit het verleden en seksueel misbruik in de vroege jeugd.

[Naam] heeft voorts ter zitting gesteld dat zij ervan op de hoogte is dat door de Commissie Deetman is verklaard dat er meerdere meldingen tegen deze aangeklaagde bekend zijn, maar dat zij niet begrijpt dat niet duidelijk is wie deze klagers zijn.

2.4 Klager zoekt met het indienen van zijn klacht erkenning en de mogelijkheid om het gebeuren te verwerken. Klager is niet in eerste instantie uit op geldelijke genoegdoening.

3. De inhoudelijke reactie

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat hij het van groot belang acht dat de klacht grondig en objectief wordt onderzocht. Gebleken is dat aangeklaagde van [Jaar] tot [Jaar] werkzaam is geweest als kapelaan in genoemde parochie, waarna hij is overgeplaatst naar [Plaats]. In [Jaar] heeft aangeklaagde het priesterambt verlaten en hij is in [Jaar] in het huwelijk getreden. Aangeklaagde is inmiddels overleden.

3.2 In de archieven van het bisdom zijn geen aanwijzingen gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik en de bisdomstafliden uit die tijd zijn overleden, zodat ook van die zijde geen informatie kan worden verkregen. Wel is duidelijk geworden dat aangeklaagde een drankprobleem had, waardoor hij van [Jaar] tot [Jaar] niet werkzaam is geweest in het parochiepastoraat, maar werkzaamheden heeft verricht in het streekarchief in [Plaats].

3.3 De Bisschop kan het door klager gestelde seksueel misbruik noch ontkennen noch met zekerheid bevestigen, waaraan hij toevoegt dat hij als verweer niets heeft aan te voeren. Indien de Klachtencommissie oordeelt dat een spijtbetuiging van de zijde van het Bisdom kan bijdragen tot verwerking van het leed van klager, dan is de Bisschop, ook in een persoonlijk gesprek met klager, daartoe uiteraard bereid.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager van [Jaar] tot [Jaar] aangeklaagde na de mis in de sacristie meerdere malen per week heeft moeten masturberen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts heeft klager gesteld dat aangeklaagde zelden nuchter de mis opdroeg, terwijl thans blijkt dat ook bij het Bisdom bekend is dat aangeklaagde een drankprobleem had.

Daarnaast ondersteunt de verklaring van huisarts, weliswaar in nogal algemene bewoordingen, klagers klacht over het seksueel misbruik.

Tenslotte heeft de Klachtencommissie in aanmerking genomen het bericht dd. 5 november jl. van mw. [naam], adjunct secretaris van de voormalige Commissie Onderzoek naar seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, waarin zij blijft bij haar eerdere mededeling dat over aangeklaagde nog een of meer meldingen zijn gedaan anders dan door klager. Zij stelt dat het mogelijk is dat melders zich wel bij de voormalige Onderzoekscommissie hebben gemeld, doch zich niet elders bekend hebben gemaakt. Bovendien heeft de voormalige commissie in haar eindrapport geen namen van melders opgenomen, tenzij zij zichzelf reeds expliciet kenbaar hadden gemaakt in het publieke domein en geen bezwaar maakten tegen vermelding van hun naam in het eindrapport. De voormalige commissie heeft nimmer informatie over meldingen aan derden verstrekt, aldus mw. [naam].

Een en ander in onderlinge samenhang bezien is naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende om het door klager gestelde seksueel misbruik van klager door aangeklaagde aannemelijk te achten.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf jaar oud. Klager wilde graag misdienaar zijn en was een aanhankelijke en naïeve jongen. Aangeklaagde was voor

klager een autoriteit. Het moet voor klager een grote verwardheid hebben opgeleverd, zeker nu klager toch al getraumatiseerd was door het dodelijk ongeluk van zijn zusje.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Bisschop heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens het Bisdom het leed te erkennen en te zeggen dat zoiets nooit had mogen gebeuren.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 november 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven en prof.dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.